

PIET VAN DER LUGT

Ik Ben
JHWH

יהוה

de samengestelde Namen van God

Parelstudie 3
Eerder verschenen in de *Parelsreeks*:

1. Wandelen in de hemel, *Jacob Klein Haneveld*
2. Schaduwfeesten, *Jaap Bönker*

Kijk achterin dit boek voor meer informatie

IK BEN JHWH

Tweede druk, juni 2011

Een uitgave van Uitgeverij Timotheüs
in samenwerking met St. Jongeren & De Bijbel
Postbus 354, 3840 AJ Harderwijk
www.uitgeverijtimotheus.nl

Auteur: Piet van der Lugt
Vormgeving: Christian Media
Druk: Quality Dots

ISBN: 978-90-79895-10-6
NUR: 707 Geloofsopbouw

Bijbelteksten zijn geciteerd uit de *Herziene Statenvertaling* (HSV), tenzij anders vermeld. Voor meer informatie: www.herzienestatenvertaling.nl

Gebruikte vertalingen en afkortingen:
NBG = NBG'51 vertaling;

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Ha Sjem (De Naam)	9
2. JHWH Jireh (JHWH zal voorzien)	18
3. JHWH Ropheka (JHWH uw Heelmeester)	24
4. JHWH Nissi (JHWH is mijn Banier)	28
5. JHWH Mekaddishkem (JHWH Die u heiligt)	32
6. JHWH Sjalom (JHWH is Vrede)	37
7. JHWH Zebaoth (JHWH van de legermachten)	42
8. JHWH Eljon (JHWH de Allerhoogste)	46
9. JHWH Roï (JHWH mijn Herder)	51
10. JHWH Tsidkenu (JHWH onze Gerechtigheid)	58
11. JHWH Sjammah (JHWH is aldaar)	63
12. Het Wezen van God	69

Voorwoord

De Bijbel leert dat de Naam van God heilig is en niet op verkeerde wijze gebruikt mag worden. Dit heeft ertoe geleid dat joden de Naam in het geheel niet uitspreken.

Anderzijds hebben velen van ons ongetwijfeld wel eens 'getuigen' ontmoet van het Wachtstorengenootschap, voor wie het uitspreken van de Naam juist heel normaal is.

De mening, die wij - op grond van de Bijbel - ons hierin mogen vormen, is het belangrijkste doel van dit boekje.

In Leviticus 24:11 staat dat een jongeman die 'de Naam lasterde', op bevel van God ter dood werd gebracht.

Schrijven over Gods Naam moet dus met de grootste voorzichtigheid en veel eerbied gebeuren. Toch ben ik tot de conclusie gekomen, dat het niet Gods bedoeling kan zijn, dat Zijn Naam niet uit-gesproken wordt. Waarom heeft Hij hem anders bekendgemaakt? Bij mensen is het een grote eer als velen je naam kennen; denk aan de uitdrukking 'bekende namen'. Gods Woord laat ons zien dat Hij alle sterren bij name roept en dat ook mensen met hun naam bij Hem bekend zijn. Namen zijn dus belangrijk! Zo ook *de Naam* van God. Aan het einde van het Oude Testament staat: "Dan spreken zij die de HEERE (= JHWH) vrezen, ieder tot zijn naaste: De HEERE (= JHWH) slaat er acht op en luistert. Er is een gedenboek geschreven voor Zijn aangezicht, voor wie de HEERE (= JHWH) vrezen en wie Zijn Naam hoogachten" (Mal. 3:16, de NBG'51-vertaling spreekt over 'Zijn Naam in ere houden').

Hoe kunnen wij die Naam in ere houden als we hem nooit uitspreken?

In de in deze brochure aangehaalde bijbelteksten staat in plaats van 'HEERE' de Naam 'JHWH'. Hierdoor wordt duidelijker om *Wie* het gaat.

“Ik zal Uw Naam in herinnering roepen bij alle generaties; daarom zullen de volken U loven, voor eeuwig en altijd.” (Ps. 45:18).

Tenslotte wil ik nog opmerken dat er veel meer te zeggen is over de Naam van God, dan je in deze korte Parelstudie aantreft. Desondanks hoop ik dat dit boekje een aanzet mag zijn tot meer zicht op de Naam van God. Mijn bede is dat JHWH dit boekje zal gebruiken tot verheerlijking van Zijn Naam, Die te prijzen is tot in eeuwigheid.

Piet van der Lugt

1

Ha Sjem (De Naam)

Stel: je bent naar iemand op zoek. Je weet de provincie, waar hij woont; de stad, de straat en het huisnummer, maar niet zijn naam. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, maar als die persoon in een gezin woont dat uit meerdere personen bestaat, wat dan? Iemand is onder een bepaalde naam bekend en met die naam kun je hem/haar ook aanspreken. Tegenwoordig zijn we bij diverse instanties bekend onder een nummer. Een nummer is onpersoonlijk. We kennen de uitspraak: je bent een nummer. Een naam is persoonlijk.

Zodra een kind geboren wordt, ontvangt het een naam en het is heel tragisch als een kind naamloos sterft door abortus of vroeggeboorte. Als we elkaar ontmoeten, is het de gewoonte ons met onze naam bekend te maken en dat is gevoelsmatig meer dan elkaar alleen maar een hand geven. Je kent het wel tijdens een receptie of een condoleance: je bent één van de velen, maar degene die je een hand geeft, herkent je en noemt je naam! Door je naam ben je bekend te midden van de miljoenen om je heen. Nu zijn er diverse mensen met dezelfde naam en dat kan soms erg verwarrend zijn. Onze namen zijn over het algemeen niet zo uniek. We gaan ons echter nu verdiepen in *de Naam*. Deze Naam is wel uniek en heeft ons ontzettend veel te zeggen.

Er wordt veel over God gesproken. Op zichzelf klinkt het heel fijn als iemand tegen je zegt: 'ik geloof in God'. Het komt echter vele

malen voor, dat als je dan doorvraagt men iets totaal anders bedoelt dan jij vanuit de Bijbel over God hebt geleerd. Er zijn mensen die zeggen in God te geloven, maar nooit de Bijbel lezen. In welke God geloven ze dan? Nu, dat is in een God naar hun eigen beeld en eigen invulling. Paulus zegt: “Want al zijn er ook die goden genoemd worden, hetzij in de hemel, hetzij op de aarde (zoals er vele goden en vele heeren zijn), toch is er voor ons maar één God: de Vader, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem, en één Heere: Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn en wij door Hem” (1 Kor. 8:5,6).

Te midden van de vele goden die er zijn, is er voor Paulus (en alle gelovigen met hem) slechts één God, de Vader. Dit wijst op een relatie. Dat is het unieke van die ene God: Hij wil een relatie met mensen. Daarom heeft Hij Zijn Naam bekendgemaakt, want een relatie begint met het noemen van de naam.

Hoe is Zijn Naam?

Bij de roeping van Mozes lezen we: “En Mozes zei tegen God: Zie, wanneer ik bij de Israëlieten kom en tegen hen zeg: De God van uw vaders heeft mij naar u toe gezonden, en zij mij zeggen: Wat is Zijn Naam? Wat moet ik dan tegen hen zeggen?” (Exod. 3:13). Het volk Israël was in Egypte en daar waren vele goden. Iedere god had zijn naam en als zodanig werd hij onderscheiden van de anderen. Deze namen waren echter door mensen (vaak onder satanische invloed) bedacht.

‘God’ is geen naam. Vele mensen denken dat wel en spreken zo over en tot Hem. Bijbels gezien kunnen we ons tot ‘God’ richten (zie bijv. Ps. 74:1; 75:2; 94:1 enz.), als we maar niet denken Hem daarmee bij name te noemen. ‘God’ bepaalt ons bij de tegenstelling tussen de Schepper (Gen. 1) en Zijn schepselen. Hij is Geest en wij zijn vlees. Velen zeggen dat alle mensen dezelfde God aanbidden en die God is voor de christenen ‘God’, voor de moslims ‘Allah’, voor de Hindoes ‘Visjnoe’, enz. De mensen hebben hun god een naam gegeven, maar de ene, ware God heeft Zijn Naam aan

de mensen bekendgemaakt! Daarom is het heel belangrijk die Naam te kennen. Want dat onderscheidt Hem van al die andere goden. Hij heeft niet *een* Naam, maar *de* Naam.

God Zelf heeft antwoord gegeven op de vraag ‘Hoe is Zijn Naam?’.

“En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN, Die IK ZIJN ZAL! Ook zeide Hij: Alzo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden!” (Exod. 3:14).

Ik kies hierbij voor de weergave in de Statenvertaling, omdat die naar mijn inzicht de betekenis van de grondtekst beter weergeeft. Het is belangrijk te weten dat in de Bijbel een naam bijna altijd iets zegt van de persoon of plaats die die naam draagt. Namen in Gods Woord zijn vol betekenis. Voor Gods Naam geldt hetzelfde, maar dan in volmaakte zin. De Naam van God zegt niet *iets*, maar *alles* over Wie Hij is. In de Hebreeuwse grondtekst staat: *èhjàh ashèr èhjàh* = Ik zal zijn, Die Ik zijn zal. Dit is Gods verklaring van Zijn Naam. In Exod. 3:15 lezen we dat God zegt: “*JHWH* (in het Hebreeuws), de God uwer vaders, (...) heeft mij tot u gezonden”. Dit betekent dat als de mens over en tot God spreekt, hij Hem *JHWH* noemt. Het Hebreeuws kent nagenoeg geen klinkers¹ en dat heeft met betrekking tot de Naam consequenties. In de oudere Engelse vertalingen lezen we over Jehova en velen zijn er die dit als de juiste uitspraak zien. Daarnaast zijn er andere inzichten, maar - naar mijn mening - de meest overtuigende is dat we *JaHWeH* (spreek uit: *Jahwè*) moeten lezen. De klinkers staan als kleine letters afgedrukt, om aan te duiden dat ze niet in de grondtekst staan.

Wat betekent de Naam?

Zoals we hierboven reeds zagen heeft God Zelf de betekenis voor Zijn Naam geopenbaard. Daar gaan we nu wat dieper op in. Het Hebreeuwse woord *èhjàh* dat tweemaal in de betekenis van de Naam wordt genoemd, wordt vertaald met ‘Ik zal worden’. Dat het

¹ Slechts enkele medeklinkers worden ook als klinkers gebruikt.

tweemaal genoemd wordt, is een *stijlfiguur*, ofwel: een bepaalde manier van spreken en/of schrijven. De betekenis die deze stijlfiguur heeft, wordt duidelijk door andere plaatsen in de Schrift te zoeken, waar zo'n zelfde stijlfiguur voorkomt. Hier zijn drie voorbeelden van (het cursieve in de tekst laat de herhaling zien):

1. 1 Sam. 23:13 (SV): “Toen maakte zich David en zijn mannen op, omtrent zeshonderd man, en zij gingen uit Kehila, *en zij gingen heen, waar zij konden gaan*. Toen aan Saul gebodschapt werd, dat David uit Kehila ontkomen was, zo hield hij op uit te trekken”.

2. 2 Sam. 15:20 (SV): “Gisteren zijt gij gekomen, en heden zou ik u met ons omvoeren om te gaan? Zo ik toch gaan moet, waarheen ik gaan kan, keer weder; en breng uw broederen wederom; weldadigheid en trouw zij met u”.

3. 2 Kon. 8:1 (SV): “Elisa nu had gesproken tot die vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, zeggende: Maak u op, en ga heen, gij en uw huisgezin, *en verkeer als vreemdeling, waar gij verkeren kunt*; want JHWH heeft een honger geroepen, die ook in het land zeven jaren komen zal”.

Hieruit kunnen we met alle eerbied en voorzichtigheid afleiden dat Gods Naam betekent: ‘Ik zal zijn, Die Ik zijn zal/kan’. Dit heeft te maken met Gods karakter. Hij kan alles, voor Hem is niets onmogelijk, maar Hij kan niet tegen Zichzelf ingaan. Dus ‘Ik zal zijn, Die Ik (volgens Mijn Wezen) zijn kan’. Of zoals Rotherham zegt: ‘Misschien is het het beste om, gezien de Persoon waarover we spreken, het te lezen als *‘Ik zal zijn, wat Mij behaagt’*. In de context van Exodus 3 en 4 zouden we kunnen lezen ‘Ik zal de Verlosser zijn’. Dat behaagde Hem en Hij was ook in staat de verlossing uit te voeren.

Waarom lezen we de Naam?

Vanwege de grote eerbied voor de Naam van God en uit vrees voor het overtreden van het derde gebod hebben de Joden op een bepaald moment besloten hem niet meer uit te spreken, maar in

plaats daarvan ‘Adonai’ (= heer) te lezen. We begrijpen de angst en de schroom die er was en is, maar is dat een reden om de Naam helemaal niet meer te noemen?

Anderen menen dat de Naam niet uitgesproken moet worden, omdat de apostelen en ook de Heere Jezus Zelf, dit niet deden. Toch moeten we ons in alle bescheidenheid afvragen in hoeverre dit laatste daadwerkelijk het geval is geweest en of dit argument dus steekhoudend is. Want, heeft God Zijn Naam bekendgemaakt om verzwegen te worden?

Hij zegt Zelf in Exodus 3:15b: “Dit (JHWH) is voor eeuwig Mijn Naam, dit is Mijn Naam ter gedachtenis, van generatie op generatie”. In het derde gebod zegt Hij dat de Naam niet *ijdel* gebruikt mag worden, maar *niet* dat hij verzwegen moet worden! In bijna alle vertalingen zien we, dat deze handelwijze van de Joden is gevolgd. Ook wij lezen ‘HE(E)RE’, wat eigenlijk de vertaling is van de titel ‘Adonai’. Dat ‘HEERE’ geheel in hoofdletters staat, geeft echter aan dat het feitelijk om de Naam gaat. Ik ben de gelukkige bezitter van de ‘Emphasized Bible’, een Engelse Bijbel, waarin de Naam wel wordt weergegeven en dat maakt het lezen toch een stuk rijker. Die Naam is dus JHWH of een verkorte vorm hiervan, namelijk: JaH.

Is het - hoe goed bedoeld ook - niet onbeleefd naar God toe, Zijn Naam te verzwijgen?

Gelukkig is de Naam terug te vinden in die ene Naam onder de hemel gegeven nl. Jezus (= Jah is redding). Verder komen we de Naam tegen in ‘Hallelujah’ (= geprezen zij Jah). Zou de Naam niet veel meer, met eerbied en ontzag, op onze lippen moeten zijn, omdat hij ‘één grote genadige belofte is’ voor degenen die geloven?

“Looft JaH, want JHWH is goed, zingt Psalmen voor Zijn Naam, *want die is liefelijk*” (Ps. 135:3).

“Loof de JHWH, heidenvolken, prijs Hem, alle natiën. Want Zijn goe-
dertierenheid is machtig over ons; de trouw van de JHWH is voor
eeuwig. *HallelujaH*” (Ps. 117).

De Naam van God in relatie met de mens

In Genesis 2:4 komen we de Naam voor de eerste maal tegen in
de Bijbel. We lezen daar over de schepping van de mens en in het
bijzonder over de relatie van God met die mens. Die Naam was
dus al vanaf het allereerste begin van de mensheid bekend. Zie o.a.
ook Genesis 4:26, waar staat:

“En ook bij Seth werd een zoon geboren, en hij gaf hem de naam
Enos. Toen begon men de Naam van JHWH aan te roepen.”

Volgens sommige uitleggers moeten we hieruit concluderen dat
men de Naam gebruikte voor afgoden, met andere woorden: hij
werd ontheiligd.

Aan de andere kant blijkt het aanroepen van de Naam van JHWH
telkens door gelovigen te gebeuren. Zie bijv. Gen. 12:8; 13:4; 26:25.
Moeten we dus in Genesis 4 het dan ook niet zo lezen? Vinden we
hier, in de lijn van de gelovigen, zoals Seth en Enos, niet een belij-
denis van de Naam? Ik geloof van wel.

We lezen in Gen. 21:33 een verklaring van de Naam: “En Abraham
plantte een tamarisk in Berseba, en hij riep daar de Naam van de
JHWH, de eeuwige God, aan.”

Hier zien we dat JHWH de Naam is van de eeuwige God. God is
eeuwig. Hij is er altijd geweest en zal er altijd zijn en dat vinden
we ook in de Naam besloten. De Naam zegt alles van Gods Wezen.
Vóór de openbaring aan Mozes kenden de gelovigen de Naam en
wisten blijkbaar dat het om de eeuwige God ging. Toch hebben ze
de daadwerkelijke betekenis nooit gekend, omdat JHWH Zelf hem
aan Mozes heeft geopenbaard. Ik denk dat we Exodus 6:2 op deze
wijze moeten verklaren.

De Naam heeft dus te maken met de relatie van God tot de gelo-
vige mens. Voor de gelovige is de Naam de zekerheid van het ont-
vangen van Gods beloften. God zal altijd trouw zijn aan Zijn Naam,
Zijn Wezen, Zijn beloften. Hij zal Zijn Naam nooit beschamen. We
zien in 2 Kron. 18:31 een prachtig voorbeeld van een gelovige die
in de nood van zijn leven de Naam aanroeft: “Het gebeurde dan,
zodra de bevelhebbers van de strijdwegens Josafat zagen, dat zij
zeiden: Dat is de koning van Israël. Zij omringden hem om tegen
hem te strijden, maar Josafat schreeuwde om hulp. JHWH hielp
hem en God (= Elohim) wendde hen van hem af”.

De God des hemels en der aarde

We hebben gezien dat bij Abraham in Genesis 21 een verklaring is
te vinden van de Naam. Als we deze vader der gelovigen een paar
hoofdstukken verder horen spreken tot zijn knecht, dan geeft hij
daar ook een toevoeging aan de Naam: “Ik wil u laten zweren bij
JHWH, *de God van de hemel en de God van de aarde*, dat u voor mijn
zoon geen vrouw zult nemen uit de dochters van de Kanaänieten
te midden van wie ik woon” (Gen. 24:3).

Hier wordt gesproken over de God van de hemel en van de aarde.
Deze uitdrukking is uniek; hij wordt nergens anders gebruikt. Wel
lezen we over “de God des hemels”². De “God der aarde” komen
we verder alleen tegen in Openbaring 11:4 (SV).

JHWH is dus “de God van de hemel en van de aarde”. Hij is de
Enige en Hem alleen komt de aanbidding toe. Deze twee ‘terrei-
nen’ behoren Hem toe. Hij is er de Schepper van en vanuit de he-
mel overziet Hij alles op de aarde. Zijn ogen doorlopen de ganse
aarde. Hij leidt alle dingen en daarom noemt Abraham zijn God
zo, omdat Hij Zijn leiding zal betonen in het vinden van de juiste
vrouw voor zijn zoon. De geschiedenis leert ons dat Hij het op een
heerlijke wijze waarmaakt.

² Gen.24:7; 2 Kron.36:23; Ezra 1:2; 5:12; 6:9, 10; 7:12, 21, 23 (2x); Neh.1:4, 5; 2:4, 20; Ps.
136:26; Dan.2:18, 19, 37, 44; Jona 1:9; Openb.11:13; 16:11.

JHWH, de God van de hemel en van de aarde, zien we in het laatste Bijbelboek in het Nieuwe Jeruzalem. Dat is de stad die door Abraham verwacht werd, zoals we lezen in Hebr. 11:10. Deze stad heeft, naar mijn inzicht, de vorm van een piramide en vormt het centrum van de nieuwe aarde terwijl de top ervan zal reiken tot in de hemel. Het is de stad die hemel en aarde verbindt en in het midden van die stad (= het hoogste punt, d.i. in de hemel) woont JHWH, de God van de hemel en van de aarde.

Wie draagt de Naam?

Misschien een wat vreemde vraag. Toch is het belangrijk om er aandacht aan te schenken. Soms hoor je wel eens dat de Zoon alleen de Naam draagt, omdat de Vader Zich in Hem openbaart. Dat laatste is waar, maar hoe zit het met het eerste? Als God in het Oude Testament verschijnt, moet dat de Zoon zijn, omdat in Joh.1 staat: "Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem ons verklaard" (vs. 18).

Wanneer we in Genesis 18:1 lezen dat JHWH bij Abraham op bezoek komt, is dat dus de Zoon in de gedaante die Hij had, voordat Hij vlees werd. Conclusie: de Zoon draagt de Naam. In Psalm 110:1 staat dat JHWH zegt "tot mijn Adonai (= Heere)". Volgens de verklaring van de Heere Jezus in Matt. 22:44 is 'mijn Adonai' de Messias, de Zoon van David en wordt deze door JHWH (is hier dus de Vader) aangesproken. Conclusie: de Vader draagt de Naam.

Tenslotte zien we in het Oude Testament vaak de uitdrukking 'de Geest van JHWH' staan, waarmee de Naam met de Heilige Geest verbonden wordt.

Zo zien we dat de Drie-enige God de Naam draagt.

De samengestelde Naam

Behalve dat we de Naam (JHWH of JaH) in het Oude Testament vaak tegenkomen, vinden we de Naam ook in combinatie met een bepaalde uitdrukking. Er zijn tien van deze combinaties te her-

kennen, die we 'de samengestelde Namen' noemen. Een samengestelde Naam benadrukt een bepaald aspect van het Wezen van JHWH. Hierdoor zien we meteen een nadere verklaring van de Naam.

De samengestelde Namen, die we in de Bijbel ontdekken, zijn:

1	JHWH Jireh	Gen. 22:14
2	JHWH Ropheka	Exod. 15:26
3	JHWH Nissi	Exod. 17:15
4	JHWH Mekaddishkem	Exod. 31:13
5	JHWH Sjalom	Richt. 6:24
6	JHWH Zebaoth	1 Sam. 1:3
7	JHWH Eljon	Ps. 7:18
8	JHWH Roï	Ps.2 3:1
9	JHWH Tsidkenu	Jer. 23:6
10	JHWH Sjammah	Ezech. 48:35

In deze volgorde belichten we in de volgende hoofdstukken telkens één samengestelde Naam per hoofdstuk.